KLUB NOVÝCH NEWCOMERS' CLUB

KANADSKÉ LISTY

Second Class Mail. Reg. No. 3088

388 Atwater Ave., Mississauga, Ont., L5G 2A3, Canada.

No. 2, Vol. 26., únor–February 1992.

STRACH

Strach je nutný — a je to prý dobře tak. Řekl jeden slavný filozof.

Děti se mají bát rodičů. Rodiče, společnosti. Společnost silných jedinců, diktátorů.

Samozřejmě — strach hraje určitou úlohu v počínání jedince i společnosti. Každý to jistě nejednou poznal na vlastní kůži. Ale, že by strach byl oním hnacím motorem společnosti — kdo by tomu chtěl dnes věřit...

Ještě před několika lety měl svět strach. Strach z atomové války. Strach z nebezpečí, číhajícího v komunistickem světě. V Sovětském svazu. A milióny si přáli, aby tento strach zmizel, aby se nemuseli bát zítřka s atomovým hříbkem na obzoru.

A pak se dočkali. Rudý kolos se zřítil. Rychleji, než si kdo vůbec dovedl představit. Skoro se to zdál být sen — ale byla to prostá, skoro šedivá skutečnost.

Lidé by měli jásat, smát se, radovat. Nemusejí mít strach...

Ale — chyba lávky. Zdá se to téměř nepochopitelné. Strach zůstal. Jiný, než ten před lety. Teď z nejistoty, co se na východě bude dít. Sovětský kolos se rozpadl, přízrak Státní bezpečnosti a věznic zmizel. Vznikají nové státy, nové státní útvary. Jsou prý nejistou veličinou — vzbuzují strach, protože nikdo neví, jak se budou vyvíjet.

A zase je tu strach...

Člověk se diví, podivuje. Tolik si každý přál pád onoho rudého obra. Snil o tom, zdálo se mu o tom. A nyní?

Strach...

Snad je jen chvilkový. Měl by být. Vždyť to, co se děje kolem nás, by mělo být důvodem k optimismu. K radosti.

Nyní jsou okna k demokracii otevřena.

Ne strach — radost je na místě.

Všude — v Evropě, ve světě.

"NP" R. STRÖBINGER

Rychlejší spojení s ČSFR

Od nového roku německá železnice zlepšuje vlakové spojení s ČSFR. Pasové a celní kontroly mezi Marktredwitzemi a Chebem, jakož i mezi Furthem/Folmavou a Domažlicemi budou prováděny v jedoucích vlacích. V Schirdingu a ve Furthu od 31. května vlaky zůstanou stát jen několik minut. Tímo zkrácením čekací doby a jinými opatřeními bude zrychlen rychlík Paříž — Praha o 100 minut. (nt)

HUMOR

Jednou o víkendu u pana prezidenta v Lánech. Přijel kolega Luboš Dobrovský a říká panu prezidentovi: Víte, já jsem sice nechtěl žádnou hodnost, ale když to vidím - sami generálové na tom ministerstvu... chtěl bych, abyste mě jmenoval polním maršálem. Pan prezident se zamyslí a povídá: No jo, ale to je hodnost, která u nás vůbec není. To přece nejde. Luboš Dobrovský se podrbal ve své pokrývce hlavy a říká: No tak, když nemohu být maršálem, tak bych chtěl být admirálem. Pan prezident na to: Ale vždyť my nemáme vojenské námořnictvo. A Luboš říká: No jo, ale proč tedy máme ministra financí?

Sporné území?

POHLED DO DĚJIN

Pro všechny kmeny, které tvořily Kyjevské knížectví, bylo v historické minulosti společné označení Rus. Tento první slovanský stát ve východní Evropě je podle názvu nutno pokládat také za pravlast i současných „Karpatorusínů". Vyvrací to domněnku o příchodu předků dnešních obyvatel *odněkud z Jižní Evropy, snad až z Bulharska.*

Prosperující a v mezinárodních vztazích úspěšná Kyjevská Rus podlehla náporu Mongolů a jako státní celek neobstála vůči značné přesile. Obyvatelé ze stepní oblasti se často zachraňovali před zajetím ústupem na západ, a to zřejmě až do Karpatských vrchů. Proto patrně maďarský kronikář Simon Keza v 13. století nazýval Karpaty *Ruthenorum Alpes (Ruské hory).*

O příchodu Rusínů na území za Karpatami ze severu a z východu, tj. ze současné Ukrajiny (Kyjevské Rusi) není pochyb. Historiografie uherská a ukrajinská se liší pouze ve výčtu osídlovacích vln. Území se stalo na dlouhá staletí součástí maďarské koruny pod úředním označením *Ruthenföld (Uherská Rus).*

Z hlediska vytváření národní identity a svébytnosti tady obyvatelé výrazně zaostávali ve srovnání se soukmenovci pod rakouskou nadvládou, tj. v Haliči i na Bukovině. Proto také úsilí a snažení národních buditelů zde mělo jiný ráz i jiné zaměření než na druhé straně Karpat. Promítlo se to rovněž do vývoje spisovného jazyka.

Prof. PhDr Mikuláš Štec, CSc., ve své publikaci k této otázce uvádí: *Túto národnostnú a jazykovú orientáciu, zástupcovia ktorej usilovali o vytvorenie osobitného rusínského národa a osobitného, štvrtého východoslovanského „rusínského" jazyka, podnecovala a vrelo podporovala uhorská vláda, pretože toto úsilie korešpondovalo s jej zámermi prekaziť spoločný národnozjednocovací a uvedomovací proces rakúskych a uhorských Rusínov, čo by v konečnom dôsledku vytváralo priaznivé podmienky pre asimiláciu a maďarizáciu zakarpatských Rusínov.*

Rozšířené vědomí citované skutečnosti mezi karpatoruskými emigranty ve Spojených státech předurčilo osudy země jejich původu po rozpadu Rakouska-Uherska.

ZEMĚ PŘIFAŘENÁ

V r. 1918 početná americká emigrace jednala v různých krajanských sdruženích a spolcích o osudu země, z níž pocházela. Vážně se uvažovalo o možnosti připojení k Rusku nebo k Ukrajině, pokud si uhájí nezávislost. S ohledem na to, že „neměli chuti úpět pod vládou komunistů", nepřiklonili se američtí krajané k východním slovanským soukmenovcům. O Maďarsku, Rumunsku nebo Polsku neuvažovali.

Podrobně zachycuje běh událostí novinář, přímý účastník dění Petr Hatalák, v pojednání *Jak vznikla myšlenka připojiti Podkarpatskou Rus k Československu.* Po jednání s T. G. Masarykem byla zvolena forma hlasování příslušníků emigrace, z nichž 66% se vyslovilo ve prospěch Československa, což se uplatnilo v mírové smlouvě uzavřené 10. 9. 1919 v Saint Germain en Laye mezi mocnostmi a Československem za účasti představitelů rusínské emigrace v USA.

V meziválečném Československu našla útočiště politická emigrace jak ruská, tak i ukrajinská. Obě se ucházely o přízeň a snažily se získat vliv na obyvatelstvo Podkarpatské Rusi. Na zajímavou skutečnost upozornil ve svých esejích o „zemi beze jména" I. Olbracht. Ve veřejných knihovnách vybavených různojazyčnou literaturou bylo zřetelně vidět, že nejvíce půjčované a tím i opotřebované byly knihy v ukrajinštině. Nepochybný důkaz toho, který ze dvou soupeřících jazyků (ukrajinština a ruština) byl místnímu nářečí nejbližší a tím i čtenářům nejsrozumitelnější.

V oněch dobách šlo o proces národního uvědomování a hledání vlastní identity, jenž byl ovlivňován z mnoha stran. Dotváření této národní identity v podmínkách demokratizačního procesu se projevilo také vznikem *Kulturně osvětového sdružení Karpatských Rusínů.* Jak totalitní režim svou bezohlednou národnostní politikou ke zrodu tohoto hnutí přispěl, je těmi samostatné a nikoliv bez zajímavosti, avšak přesahuje rámec daného článku.

SMLOUVA PLATÍ

Z jednání prezidenta Beneše se Stalinem vzešla smlouva o připojení bývalé Podkarpatské Rusi k sovětské Ukrajině. Bez zrušení nebo novelizace platných právních norem zůstává souhlas prezidenta republiky se změnou hranic, jednohlasně ratifikovaný čs. parlamentem, právoplatným a závazným aktem. Zastánci platnosti tohoto aktu upozorňují, že první parlament ČSR v r. 1919 také odsouhlasil dohodu ze Saint Germain a jiná závazná zákonná rozhodnutí, i když obdobně jako v r. 1945-46 byl jen jmenovaným, a nikoliv voleným orgánem.

Z prohlášení tiskového mluvčího nynějšího federálního ministerstva zahraničních věcí vyplynulo, že v současné době se oficiální postoj vládních míst ČSFR v této otázce nemění.

Průměrný občan naší federace pod vlivem nepovzbudivých a někdy až deprimujících zkušeností spojených se státoprávním uspořádáním dvou národů, případně tří „svrchovaných" spolkových republik by se sotva stal zastáncem připojení dalšího, přitom tak odlišného a nesourodého regionu.

Pokud jde o pozadí podpisových akcí v Podkarpati o připojení území k ČSFR, do značné míry je vysvětluje latinské přísloví, jež praví, že vlast je tam, kde se dobře daří.

NÁŠ SOUČASNÝ VZTAH

Některé dosud zveřejněné úvahy a prohlášení týkající se bývalé Podkarpatské Rusi až zarážejí naprostou povrchností a nekompetentností při posuzování současné problematiky. Nebude-li se prosazovat názor, že mezi Ukrajinou a ČSFR sídlí „prastarý" či „nepoznaný" národ, kterému nutno „otevřít dveře," dosavadní poznatky z dějinného vývoje mohou jen pomoci při vytváření dobrých sousedských vztahů. V minulosti totiž ani Ukrajinci, ani naše národy se nevyznačovaly imperialistickými záměry vůči sousedům. V obou případech šlo spíše o uhájení národní svébytnosti, vlastního kulturního dědictví a někdy i pouhé existence při odolávání cizí rozpínavosti.

Obhajování a prosazování svérázné identity nově objeveného národa sotva přispěje ke stabilizaci poměrů v oblasti, když při referendu, jež proběhlo před měsícem, se 78% voličů kladně vyjádřilo k otázce o samosprávném uspořádání regionu v rámci Ukrajiny.

□ BORIS ZAJIC *"LN"*

Autor se narodil jako polský občan ve Volyni, od r. 1939 státní příslušník SSSR, po r. 1945 optoval pro ČSR. V letech 1968-73 žil v Anglii, po návratu prošel různými povoláními, nyní nezávislý publicista.

Prodejny firmy Bat'a v ČSFR

(podle smlouvy podepsané 13. 12. 1991)

Bat'a definitivně do Československa

Známý český podnikatel přebírá dluhy

Smlouva mezi firmou Bat'a ČSFR a českou stranou tvořenou peti subjekty (Obuv Zlín, a.s., Svit Zlín, a.s., ministerstvo průmyslu české republiky, ministerstvo obchodu a cestovního ruchu ČR a ministerstvo pro správu národního majetku a jeho privatizaci ČR), byla podepsána v pražském moderním hotelu Fórum.

Předmětem smlouvy bylo i převedení závodu v Dolním Němčí a části obchodní sítě do majetku firmy Bat'a ČSFR. Firma platí 10 milionů USD a přebírá dluhy za rekonstrukci pražského Domu obuvi na Václavském náměstí, čili někdejší pražské hlavní Bat'ovy prodejny, ve výši dvou milionů USD.

Během ledna převezme s. a. Bat'a fyzicky 41 prodejen v České republice včetně zboží, zařízení a personálu. K přípravě harmonogramu pro tento náročný úkol se začátkem ledna sešli členové vedení firmy Bat'a ze Zlína, představitelé předávající organizace Obchodu obuví a vedoucí prodejen, které budou předávány.

Finanční ředitel a.s. Bat'a Jiří Genža zdůraznil, že skutečná činnost firmy začala 1. ledna 1992. Proto zákazník v Bat'ových prodejnách v prvním čtvrtletí zřejmě nezaznamená žádnou podstatnou změnu. Podle dohody budou uvedené prodejny doprodávat převzaté zásoby, které zůstávají v majetku bývalého vlastníka.

Od druhého čtvrtletí by se však měla uplatňovat nová obchodní politika a v dalších měsících by měl zákazník začít zaznamenávat výraznější změny ve vzhledu prodejen i v nabídce nových vzorů obuvi. Rychlá obměna sortimentu zahraničním zbožím by neměla být velkým problémem. Toto řešení by však nevyhovovalo finančním možnostem domácích zákazníků. Firma Bat'a se proto podle slov Jiřího Genži bude orientovat na maximální využití nabídky tuzemských výrobců.

(LN 16.12. 91 a telegraf 6.1.92)

Včera, dnes, zítra

Brnkání

Před několika desítkami hodin jsem po příjezdu časně ráno pobíhal po brněnském Ústředním autobusovém nádraží, abych naléhavě zatelefonoval. Se mnou pobíhalo několik dalších zájemců, mezi nimi cizinci. (Komusi patrně řekli: až přijedeme, brnkneme tl.) Nebrnkl nikdo z nás.

Oba přítomné telefonní automaty nefungovaly. V budově informací žádný není, u úschovny zavazadel jakbysmet. Zamířil jsem k Pivoru. Tam, kde už měli otevřeno, automat nesloužil. Uspěl jsem až v podchodu pod nádražím ČSD. Od počátku mého snažení uplynulo 57 minut. U zavazadel stála celou tu dobu naštěstí manželka, takže nám je neukradli. Jak dopadli ostatní, najmě cizinci, nevím. Nebrnkli si, ale zajisté nikdy nezapomenou, jak jim ve veletržním velkoměstě pospíchajícím do Evropy zabrnkali na nervy. (es)

To, že komunisti udělali z Československa Augiášův chlév, je již samo o sobě dosti tragické. Horší však je, že si z něj ty nejlepší kusy vzali na své partajní záhumenky a že v tom chlévě je teď sice pino dojičů, ale žádný pořádný metař!

V. DAVYDOVSKI

Kanadské Listy

INDEPENDENT MONTHLY
IN CZECH, SLOVAK AND ENGLISH LANGUAGES.

Publisher and Editor: Mirko Janeček.
Tel./416/ 278-4116.

Články, objednávky inserátů, opravy adres a předplatné lze poslat na:
"Kanadské Listy", 388 Atwater Ave., Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada.

Pokud jsou články podepsané, nemusí se redaktor ztotožňovat s jejich obsahem.

Předplatné na 1 rok:

Kanada a USA ...	$ 19:00
zámoří, lodí ...	$ 22:00
zámoří, letecky ...	$ 32:00

Jednou větou

Sl. Camille Hunt učila angl. v ČSFR a je ochotná pomoci investorům z Kanady. Tel. 425-9516.--Lubor v "Sun-u" stále označuje býv. SSSR za "evil empire".--Posl. Ota Hora píše do kraj. tisku články o nutnosti udržení jednotného státu Čechů a Slováků.--Čestným konzulem ve Vancouveru se stal p. Herman, v Calgary p. Zanzotto.--Členy SVU v Torontě upozorňujeme, že pražský kongres SVU začne 25.6.92.--Franta Mrázek závodil na motocyklu v ČSFR, ale nevyhrál.--A. Wenzbauer oslavil ve Winnipegu "77".--Alice Abrahámová je spokojená jako "nána" v Torontě; je z Olomouce.--21.2. šel do penze red. "Miss. News" Mike Toth.--Obch. komora Kanada-ČSFR uspořádala 25.2. za předsednictví T. Bati úspěšnou konferenci v Torontě. Byli tam 2 čs. fed. ministři /Dlouhý a Bakšáy/. Managerem Komory je L. J. Novotný, 367-3383.--Rum. král Michal bude v Torontě 28.3.--Čs. bapt. sbor v Torontě slaví 50. výročí založení. 11.3. bude přednášet kaz. dr. J. K. Zeman o Komenském, 12.3. je večer vzpomínek a promítání diapositivů, 14.3. slavnostní banket, 15.3. bohoslužby v 11 dop./dr. Zeman a pastor R. Mobley/, ve 3 Rev. Novák a dr. J. Šolc. Všichni krajané srdečně zváni. Tel. 767-2027 nebo 270-8808.--Prof. Gordon H. Skilling slaví 28.2. své 80. narozeniny.--Vancouver: vítěz Zlaté přílby Franta Juhan je vážně nemocen.--Leoš Svárovský z Brna dirigoval 23.2. v Ottawě kom. orchestr z Hullu.--Ze tří čs. "zakázaných" filmů promítaných na TV-Ontario bylo "Ucho" nejlepší.--Zemřel býv. baťovec F. Bětík, skromný muž, který měl v Niag. Falls obchod.--J. Navrátil /tel. 604-253-5012/ nabízí moderní české psací stroje.--Výborná je angl. kniha Jana Drábka "Thirteen"; obj. na: The Caitlin Press, Box 2387, St. "B", Prince George, BC, V2N 2S6. Tel./604/964-4953.--"Edmontonský Zpravodaj" má adresu: Box 4152, Edmonton, Alta. T6E 4T2, Kanada.--Z. Mimra poděkoval v listu "Chrudimsko" přátelům ve vých. Čechách, kteří ho skrývali před 42 lety. Šel pak "přes kopečky".

Nella Svídová z Brna, t. č. guvernantka v Torontě, hlásí, že po ročním pobytu v této zemi porodila chlapečka. Dostal jméno Nicholas. Svadba s kanadským tátou bude letošního dubna. Gratulujeme!

Od 14. do 22.2.92 dlel v Torontě na pozvání kanadských krajanů p. Drahomír Strnadel, starosta Trojanovic u Frenštátu pod Radhoštěm, jinak též známý autor znamenitého videa o našich krajanech v Texasu. Nápad pozvat p. Strnadela /na obrázku uprostřed/ na krátkou orientační návštěvu Kanady, vyšel od prof. Petra Tesaře z Oakville /na obrázku vpravo/, který loni ve Frenštátu na Ústavu řízení TGM přednášel a s p. Strnadelem se poznal. Za pomoci dr. J. Čermáka--vlevo-se náš host sešel se zástupci nejaktivnějších krajanských organizací v okolí Toronta a bylo ujednáno, že filmový team z Valašska se do Kanady vrátí koncem června t.r. a zachytí historii a současný stav naší krajanské větve v Kanadě, od Montreálu po Vancouver, s možnými zastávkami v Ottawě, v Torontě, v Misssissauga, na Batawě, ve Winnipegu, v Edmontonu, v Calgary a jinde. V této souvislosti byl již navázán kontakt s odbočkami Čs. sdružení a s jinými organizacemi našich českých a slovenských krajanů. Ředitel projektu p. Strnadel studuje nyní doma veškerý materiál, který v Kanadě nasbíral, ale před odletem nám prozradil, že jeho filmový team bude nejméně dvou až tříčlenný. Cesta tohoto teamu bude více méně historickou událostí, protože podobnou cestu podnikla za války čs. vojenská mise, vedená gen. Hutníkem a doprovázená tehdejším gen. tajemníkem Čs. národního sdružení inž. Karlem Buzkem, když v krajanských rodinách získávali dobrovolníky pro čs. letecké perutě v Anglii. Pokud se některý z našich čtenářů domnívá, že má materiál, který by mohl p. Strnadela zajímat, může psát přímo na adresu: Drahoslav Strnadel, Trojanovice 454, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm, ČSFR-Czechoslovakia.

Dne 27. ledna t.r. zemřel v Torontě po delší nemoci chemik p. František Dufek, 70. Narodil se z českých rodičů v Berlíně, do škol chodil v Nymburce. Studium na vys. škole technické v Praze bylo přerušeno něm. zákazem. Po válce působil v Ústí n.L. a oženil se s Miladou Kanskou. Do ciziny odešel v r. 49. Přes Francii odjel v r. 51 do Toronta a pracoval u CIL a pak v Pittsburgh Paints v laboratořích. Syn Andrew se narodil v r. 1962. Byl to skromný muž a měl rád hudbu.

Dne 12. února t.r. zavítal do Toronta čs. vojenský a letecký attaché, pplk. let. Miloš Krampera a sešel se s mjr. ruských legií Rudolfem Háskem, 101. Předal mu z pověření čs. fed. ministra obrany Luboše Dobrovského Pamětní medaili čs. armády. Zastihl našeho p. majora při dobrém zdraví a v dobré náladě. Náš fotograf jej zastihl, jak si zkoušel "masaryčku", dar firmy TONAK v Nasavrkách. Bral čapku do rukou nesměle, protože si TGM, jako všichni naši legionáři, nesmírně vážil. Vlevo je dcera p. majora Hácka, pí Marie Vlachová, 70.

Pražské uzenářství

638 Queen St. West.
TORONTO, ONT. M6J 1E4

Tel.: 364-1787

CZECHOSLOVAK (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED

Kampelička

740 SPADINA AVE., TORONTO, ONT. M5S 2J2
925-0557 NEBO 925-9985

Výhodné úroky na 1, 2 a 3 roky
Speciální úrok na vklady nad $30,000

Všechny vklady jsou pojištěné u "Ontario Share and Insurance Corp."

Neplatíte servisní poplatky za:
vystavování šeků
dopředu datované šeky
bankovní šeky
telefonické transfery
zastavení výplaty šeku (stop payment)
výběry hotovosti z daného vkladu
vysoký úrok na šekovém kontě

Otevřeno: pond., čtvrtek a pátek 10-7; úterý a středa 10-5; sobota 10-2.

kultura

JAN AMOS KOMENSKÝ

(1592–1670)

Na celém kulturním světě bude u příležitosti 400stého výročí narozenin J. A. Komenského 28. března 1992 vzpomenuto života a díla jednoho z největších Čechů vůbec. Na generálním shromáždění v New Delhi roku 1956 se ke Komenskému přihlásila rovněž Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu jako k jednomu z prvních šiřitelů myšlenek, jimiž se inspirovala UNESCO už od svého založení. Podněty Komenského se objeví v nových souvislostech sjednocování Evropy a sbližování všech zemí, jež vycházejí z křesťanského dědictví. Řada mezinárodních akcí bude provedena v rámci »Roku J. A. Komenského«.

J. A. Komenský (původně pouze Jan) pochází z jihovýchodní Moravy, z oblasti, která vytváří trojúhelník mezi Uherským Brodem, Nivnicí a Komňou. Narodil se 28. března 1592. Mezi odborníky se vedou diskuse o jeho rodišti, a to zda je to Uherský Brod, Komňa či Nivnice. Řada badatelů se přiklání k Nivnici, neboť v Komenského zápiscích Clamores Eliae, napsaných na sklonku života, se podepsal »Jan Segeš Nivnický, po otci Komenský.« Ve svých studiích se však také podepsal jako »Nivnicensis« a »Nivanus«. Na jiném spise je uveden jako »Hunnobrodensis«, tj »Uherskobrodský.«

Ve zmíněných Clamores Eliae se Komenský přihlásil k příjmení Segeš a k Nivnici, což je sice důležité, ale nemusí to být zase určující. Nelze zároveň opomenout, že Komenský má přímý vztah ke Komňi, dnes vesnici, která leží na moravské straně v podhůří Bílých Karpat, odkud pocházel jeho otec Martin Komenský a matka Anna, jakož i jeho příbuzní, dále pak Nivňici (asi 20 km od Komňi směrem k Uherskému Brodu ve směru jižním) a k Uherskému Brodu, kde žil J. A. Komenský se svými rodiči a příbuznými.

Písemné doklady (purkrechtní kniha Komňi z roku 1631) dokládají hospodářský úpadek rodiny fojta Staňka, jehož potomci – když přišli o fojtský úřad – se vrátili k jménu Segeš. Je prokázáno spojení J. Komenského s Komňou a z rodinou fojta Staňka (Segeše). Není však známo příjmení matky J. A. Komenského. Také v Nivnici žily rodiny, které měly příjmení shodná s příjmeními v Komňi. Příjmení »Komenský« a »Segeš« se objevují také v Uherském Brodě. Záznamy ukazují, že Komenského otec byl zámožný měšťan, příslušník Jednoty bratrské, nákladnického cechu, který měl v nedalekých Neradicích dvůr.

Dětství prožíval malý Jan Komenský v Uherském Brodě, v prostředí ovlivněném Jednotou bratrskou. Byl vzděláván v Písmu, veden ke kázni a k práci, vychováván v pravdě a k vzájemné snášenlivosti. Avšak v roce 1604 ho potkalo velké neštěstí. V důsledku morové epidemie osiřel. Ztratil matku, otce a dvě ze čtyř sester. Výchovy sirotka se ujala jeho teta, která bydlela ve Strážnici. Zde žil v letech 1604–1605.

J. A. Komenský náleží k nejpřednějším osobnostem české i slovenské kultury. Byl původem Moravan a proslavil český národ ve světě. Jeho jméno se stále třpytí jako drahocenná perla v popředí světové kultury a snah po vzdělání člověka.

Učitel národů (jak byl a je někdy označován) předcházel naše dnešní představy o humanitě, demokracii, lásce k národu a k vlasti, k vzájemné snášenlivosti a boje za pravdu. Základem Komenského díla je úcta a láska k člověku, snaha o nápravu věcí lidských a obecných. Víra v Boha byla pro něho mravní a morální posilou, pramenem pravdy a cesty k poznání, majákem a záchranou lidstva z nebezpečí různých labyrintů. Dr. Tomáš Pasák

IN MEMORIAM

Dr. Stanislav Velinský,

profesor psychologie, vědec, dlouholetý člen SVU, zemřel 5. listopadu 1991 ve věku 92 let v anglickém Oxfordu. Pocházel z Přelouče, kde se narodil 18. října 1899. Doktorem filosofie byl promován v roce 1924 v Praze na Karlově univerzitě v Praze, v roce 1928 byl univerzitním docentem. Následující roky 1928–29 působil na Kolumbijské univerzitě v New Yorku. Potom řídil čs. pedagogickou revui *Nové školy*. Roku 1947 byl jmenován profesorem Karlovy univerzity.

Od počátku své činnosti věnoval prof. Velinský hlavní zájem aplikaci psychologie na pedagogickou praxi. V tomto oboru uveřejnil na sto pokusných studií, z nichž tři obsáhlejší byly také uveřejněny ve francouzské revui *Année Psychologique*. V roce 1925 založil v Praze Český pedagogický ústav a na to Střední školu – individuální hodnocení a odstupňování úkolů, avšak v roce 1939 byla nacisty zavřena.

Po válce v letech 1946–1947 zájem rodičů o školu byl tak značný, že vymohli na městu Praze propůjčení pozemku na stavbu budovy vhodné pro moderní pracovní metody. Upsali také půjčku na milión korun. Nové plány se školou však překazil komunistický puč v únoru 1948. Stejně jako nacisté, neměl komunistický režim zájem na výchově individualit.

V tomtéž roce odešel prof. Velinský i s rodinou do exilu. Usadil se ve Spojených státech, kde učil na několika univerzitách, posledně v Shorten College v městě Roma ve státě Georgia. V rámci školské akce UNESCO působil také v Bangkoku v Thajsku. Z jeho větších publikací o psychologii je známá především kniha *Individuální základy sociální pedagogiky*.

Prof. Velinský byl činný v zahraničí též politicky. Byl členem Rady svobodného Československa, Společnosti pro vědy a umění a Čs. poradního sboru v západní Evropě, který zastupoval jako pozorovatel na madridské konferenci o plnění Helsinské dohody. *Jožka Pejskar*

Jiřina Bohdalová, Divadlo na Vinohradech, MUDr. Miroslav Macek, poslanec FS za ODS, Adolf Jan Toman, šéf zahraniční sekce ODS. Ani jednoho z mužů nemá paní Bohdalová po pravici ...

ZE SOKOLSKÉ ČINNOSTI

IX. SLET 1992
Toronto, June 26. - 28.

Novým rokem vstoupilo sokolstvo do 130.roku své činnosti ve službě a v prospěch národa, od 16.února 1862 v Praze. Po mnoha letech strádání se Sokol ve staré vlasto znovu probouzí k životu: má v současné době v 600 jednotách na 100.000 členů a připravuje se na XII. Všesokolský slet v Praze v r.1994. Zúčastní se ho opět sokolové a sokolky z celého světa,jako to bývalo za I.republiky. Sokolstvo v Kanadě vstoupí letos do devátého desetiletí své činnosti IX.župním sletem Sokolské župy Kanadské,který se bude konat ve dnech 26.až 28.června 1992 v Torontu. Předběžný program: Pátek-26.6.:celý den-sletové závody v nářaďovém tělocviku, večer-Sletový Banket. Sobota-27.6.:sletová soutěž v odbíjené,večer-vyhlášení vítězů a sletová veselice. Neděle 28.6.: hlavní sletové vystoupení všech cvičenců a cvičenek. Sletu se zúčastní výpravy Sokolů a Sokolek z Ameriky; z New Yorku, z Clevelandu, z Chicaga, z Omahy, z Los Angeles a odjinud. Také delegace z Evropy se už přihlásila k účasti. Na hlavním sletovém vtsoupení budou předvedena společná prostná všech složek-žactva,dorostu a členstva. Mimo to cvičení žen s obručemi, ukázky cviků na nářadí a na samý konec vystoupí národopisné taneční skupiny. Většina sletových podniků bude soustředěna ve východní části Toronta, v předměstí Scarborough. Hlavní sletové vystoupení v neděli 28.června bude na stadionu Birchmount.u křižovatky ulic Kingston Rd. a Birchmount Rd. Sletové závody v nářaďovém tělocviku a sletová soutěž v odbíjené se budou konat ve velké dvoraně střediska Variety Village, v těsném sousedství stadionu. Obě místa jsou dobře dosažitelná veřejnými dopravními prostředky. Ubytování bude v Torontě, příp. v blízkosti stadionu Birchmount. Zájemcům o ubytování podá informace: Sletový výbor Sokolské Župy Kanadské, 740 Spadina Ave., Toronto,Ont. M5S 2J2. Urgentní dotazy se mohou řídit na tel.číslo /416/ 621-3845. Poznamenejte si datum sletu již nyní!

SunLife of Canada
Pojištění je věc důvěry
38 let služby naší veřejnosti s největší kanadskou životní pojišťovnou
VLADIMÍR VÁLEK, C.L.U.
Senior Representative
Tel. 626-3004
21 Four Seasons Pl., Suite 330, ETOBICOKE, Ont. M9B 6J8
Východně od 427.

CTVRT HODINY OD NIAGARSKÝCH VODOPÁDŮ...
T.O. STREET
Q.E.W.
Niagara NIAGARA
200 Niagara St.
ST. CATHARINES
646-7300
George & Hana Beneš
SOMETHING SPECIAL
Otevřeno denně od 11ti hod.dop.

O LETCÍCH

Také 310.čs.peruť měla dobrou fotbalovou jedenáctku. Podle obrázku z června 1942,který nám půjčil F.Živěla z Brna,v ní byli:Kimlička,Maše,Kitley,Kalášek,Ripper,Young,Drbohlav,Předák a Doležal. A při všech zápasech jim fandil maskot perutí,pes Drak.--K havárii Antona Vanka z 312.Sq. došlo na letišti v Bradwell Bay 8.12.1944. Při startu celé perutě se Vanko nedostal do vzduchu a další letoun za ním startující jej rozsekal vrtulí. Oba letouny se okamžitě vznaly. Vanko zahynul,druhý pilot přežil.--F.Helešic vytkl vydavatelům Hessovy knihy "Byli jsme v Bitvě o Anglii",že neuvedli žádná data o autorovi;např.o narození a úmrtí /1898-1981/že za války byl čs.let.attaché v USA a v Kanadě,že po válce velel 2.let.sboru v Č.Budějovicích a že v USA pracoval pro Pan American. Urna s popelem je uložena v angl.Brookwoodu,po boku válečných kamarádů,kterým velel. Dále v novém vydání chybí doslov k výše uvedené knize,který plk.Hess poslal "Kanadským Listům" v r.1980 a kde popisuje, jak hluboce se ho dotklo pronásledování záp.letců v 50.letech,zvláště gen.K. Janouška.--Dramatický život gen.mj.let.v.v.Jaroslava Hlaďa zachytil článek"Rytíř se zlomenými křídly".--Ing.arch.B.Tomáš /pracuje v red."Českých Listů"/v dopise vzpomněl na přítele B.Budila,který se dožil konce války jako POW ve věznici na Pankráci a dočkal se zhroucení komuniznu; zemřel 11.2.90 v Brně.--Vláďa Palička má adresu:69-73,183rd St.,Flushing, NY 11366,USA.--V knize "Slovenští letci 1939-1945" uvádějí autoři /J.Sehnal,J.Rajlich a ing.Zedník/ kolik slovenských letců sloužilo za války na ruské frontě,kolik jich bylo Němci vyznamenáno /jenom 13.letka za velení O.Ďumbaly dosáhla 210 sestřelů/ a pod. J.Sehnal knihu považuje za svůj osobní příspěvek k plánovanému referendu. V interview J.Sehnal poukázal na zajímavost: všichni Slováci,kteří létali za války v Anglii,se po válce odstěhovali do Čech.Kniha vyšla v Kolíně.--Ing.Štefan Méry /Krčínova 34,370 11 Č.Budějovice/ sbírá podpisy čs.válených letců. Pošlete mu je!--Prof.J.Rychetský z Humpolce se v "Hlasu Vysočiny"zabýval havárií am.stíhačky typu Mustang 24.8. u Pelhřimova. Patřila k 15.am.let.armádě ze základen v Itálii. Pilot W.C.Margett,prý kan.původu,byl těžce zraněn a ošetřován v místní nemocnici. Němci ho odvezli do Tábora a tam jeho stopa mizí.-- Také v knize Š.Androviče "Letectvo v Trenčíne",90 stran,je zmínka o sestřelené am."létající pevnosti" a o osudu posádky.-- Podle záznamů W/C Gellnera,byl 14.3.41 pilotem "Velouše"2772 při náletu na Berlín Sgt. V.Korda a 2.pilotem Sgt.Kráčmer.--Joe Bílek popsal havárku Liberátora v Predannacku 29. 6.44;pilot Naxera s celou posádkou zahynuli, ač na F.Bebeneka, který zůstal viset s celou zadní věží na stromě. Zemřel v Anglii po válce.--Bulletin Čs.let.historické společnosti lze objednat na adrese:Ing.Dušan Mikoláš,. Na dlouhém lánu 30/12,160 00 Praha 6.--J.Polach zapůjčil foto Jana Masaryka v NY 12.11.43 při obědě s čs.letci.Je tam Bureš, Linhart,Kohn,Lennhof,Mandela a Bečvář.Chybí jen A.Medřický.--Václ.nám.12.9.91:věnce za padlé položili Soukup,Muzika a Joe Bílek.--

V Kanadě nedávno proběhl delší film o válečném veliteli britského bomb.letectva.Byla z toho polemika v novinách a jinde,např."SUN" přinesl článek Wm.Stevensona"Sir Harris:Bomber of butcher?"Pod Harrisem sloužilo 125.000 letců a z toho skoro polovina přišla o život; bude mít v Anglii pomník.--Nedávno zesnulý let.hrdina G/C Leonard Cheshire,nositel V.C./Victoria Cross/,si postavil věčný"pomník"tím,že se svou ženou založili ve V.Británii tzv."Cheshire Homes",útulky pro nemajetné,nemocné a seniory.

--V Přerově mají ul.gen.let.K.Janouška,v Havl. Brodě zas Nám.čs.letců.--Před 12ti lety zemřel V.Bozděch,pán Anteka.--Let.výstavu v Kralupech navštívila sestra záp.letce Švice.--M.Jakoubková,roz.Pejřilová,hledá Mirka Marka,311.--Svaz letců ČSFR má adresu:Ing.Otto Poláček,Kolského 1446/35,149 00 Praha 415-Opatov,ČSFR.--F.Cigoš má adresu:3295 Look-Out Park,Box 1234,Rawdon,Que.J0K 1S0,Kanada.--V.Martínek,Čapkova 858/chata,250 75 Káraný,ČSFR,se dobře znal s Fr.Markem.--V Book Guild Ltd.,25 High St.,Lewes,Sussex,UK,vyšla kniha P. Šišperové "Not Far From Wenceslas Square".Popisuje,jak s manželem a třemi dětmi byla zatčena při pokusu o přechod "přes kopečky" na západ a jak přežila 5 let vězení. Jaroslav Šišpera byl záp.letec.--57 let.kadetů a letců bylo povýšeno do hodnosti plukovníka let.v.v. Šlo o nástupní ročníky 1945 až 1947. Velitel čs.letectva se zmínil o akademicích hradecké Letecké akademie,- kteří byli po nástupu komunisty gen.Rypla donuceni uprchnout na západ /Chadim,Košťka, Žežula,Kilies/.--Máme foto K.Körbera,311.--Sekretář Svazu letců ČSFR,Vlad.Bouzek,shání knihu Šikla "Nač jaru nezbyl čas".--F.Opletal hledá F.Krále,nar.1921,který se usadil po únoru 48 v Kanadě.--Nemocný Jarda Hájek má radost z každé návštěvy L.Slánského. Neznámým pachatelem byl zbit ve vlastním bytě "dědek" Flekal, známý instruktor čs. letců v Anglii za války.--Podle historika J.R.Moravce z Krče se v korejské válce vyznamenali piloti našeho původu.--Mir.Vašák,bratr Josefa,má adr.:c/o Jiskra,Ruská 33, Děčín.

Wing Commander /ret./ John Gellner,DFC, /na obrázku vlevo/ uvítal 12.února t.r. ve své residenci v Caledon East, Ont. čs. vojenského a leteckého attaché z Ottawy, pplk.Miloše Kramperu /vpravo/, který mu předal Pamětní medajli čs.armády. Přišla také řeč na případnou rehabilitaci a povýšení čs.fed.ministrem obrany a proč dr. Gellner /civilním povoláním právník/ si nepodal už příslušnou žádost přes Svaz letců svobodného Československa,se sídlem v Londýně. Jako člověk,který ví,co dělá, plk.Gellner /18.května t.r. oslaví své 85.narozeniny/ ukázal pplk.Kramperovi kopii dopisu,který poslal nedávno kpt.Pospíchalovi,jednateli Svazu letců v Anglii. V něm dr.Gellner uvedl,že nemá důvod žádat o rehabilitaci,protože nebyl čs.komunisty z letectva či armády vyhozen či degradován. V létě 1940 se jako ppor.let.-navigátor stal členem posádky kpt.Kordy u 311.čs.bombardovací perutě v rámci RAF, přežil 37 náletů nad nepřátelským územím a byl odměněn Čs.válečným křížem a Medajlí za chrabrost. /Vpravdě husarským kouskem bylo,když se v Brestu strefil bombou do komínu německé bitevní lodi "Prince Eugen"../ Později během války přešel ke kanadskému letectvu a kariéru letce skončil jako Wing Commander v Trentonu,Ont. Pokud se týče občanství,dr.Gellner se stále považuje za čs.občana. Případné povýšení v.v. bude aktem symbolickým, jehož si bude vážit.

Z VÁLEČNÉHO DENÍKU

Nedávno jsme se krátce zmínili,že let.veterán 2.světové války a válečný fotograf Ladislav Sitenský se dočkal svého snu,když mu vyšla skvostná kniha "Z válečného deníku!" Po dokumentární knize z r.48 "Peruť 312" a nedávno vyšlé práci "Praha mého mládí" je to vrchol jeho snah. Ptala se nás řada čtenářů,jak knihu objednat a zaplatit,aniž by člověk musel do banky. Pošlete doporučeným dopisem dvacet dolarů přímo autorovi na adresu:L.Sitenský,Londýnská 62, 120 00 Praha 2,ČSFR-Czechoslovakia. Výše uvedený obrázek zachycuje L.Sitenského,72, s paní na letišti v Duxfordu v červenci 1990,během sjezdu čs.západních letců. Vypadají oba skvěle...

Předmluva "Válečného deníku":

Ladislav Sitenský patří k našim předním osobnostem současné umělecké fotografie. Tato válečná fotografická kronika, kterou právě otvíráte, vás navíc přesvědčí i o jeho kvalitách reportážních. Když vypukla druhá světová válka, byl tehdy dvacetiletý Ladislav Sitenský na stáži u architekta Perreta v Paříži.

Přesto neváhal a přihlásil se jako dobrovolník do čs. armády ve Francii. Povolávací rozkaz ho přidělil k pěchotě do Agde. On však toužil po letectvu a jeho sen se mu na jaře 1940 vyplnil. V Anglii sloužil jako mechanik u 312. stíhací perutě, ale hlavně se věnoval své vášni z raného mládí — fotografování. V této činnosti nebyl žádným nováčkem. Měl už za sebou svou první výstavu v Praze a v roce 1941 uspořádal ze svých leteckých snímků další výstavu v Londýně. Ta patrně rozhodla o tom, že se stal později oficiálním fotografem Inspektorátu československého letectva ve Velké Británii. V roce 1945 ho poslali za čs. obrněnou brigádou do Dunkerku, kde pomáhal režiséru Jiřímu Weissovi při natáčení filmu. Koncem války dostal lákavou nabídku od šéfa Sunday Times, aby se stal jejich reportérem. Touha po domově však byla silnější.

Ze svého bohatého materiálu, který Ladislav Sitenský nafotografoval na západní frontě, vybral do své publikace přes 300 unikátních fotografií, jež v hutné zkratce zachycují bojovou činnost československých letců a pěchoty. Ačkoliv své snímky pořizoval ve vypjatých a dramatických podmínkách, na nekvalitních filmech a primitivními aparáty, jsou plné poezie a neopakovatelné atmosféry. Právem se proto řadí mezi umělecké dokumenty své doby.

E.Wretham,Anglie v roce 1940: kpt.Jaroslav Bala, RAF č.787243,příslušník 311.čs.bombardovací peruti. Narodil se 27.9. 1911 v Hradci Králové. Jeho dnešní adresa:6788 El Banquero Place,San Diego,CA.92119,USA. Statný osmdesátník momentálně marodí a každý pozdrav od kamarádů mu udělá radost..

O VOJÁCÍCH

Sitenského kniha "Z válečného deníku" je zajímavá i pro vojáky: na fotografiích z Agde jsou např.ppor.Gorčica,plk.Satorie,gen.R.Viest a por.Jar.Skutil.--Plk.Zd.Vltavský zemřel doma v r.1963; za I.republiky byl čs.attaché ve Francii a pak velel 1. tankovému pluku v Milovicích.Válku přežil v Ledči n.S. a účastnil se Pražského povstání.--Italský legionář Josef Palička se v Místku dožil "95".--Kniha "On All Fronts",vydaná nedávno v USA péčí SVU, se povedla. Přispěli do ní mj.Kašpar,Kordina,Ostrý,Souček,J.Němec, Hess,Gellner,H.Němec,Liškutín,Polach,French,Kellner,Bogataj,Matula, Šulc,Podoski,Kerner,Vohryzek-Vernon a L.White. Předmluvu napsal ottawský J.Alex Bouček. Kniha stojí $18 a distribuci má na starost Emilia Royco,6612 Tulip Hill Terrace,Bethesda,MD.20816,USA. Z výtěžku angl.vydání je naděje,že kniha vyjde česky;původní příspěvky byly v češtině.--Pozváni do Varšavy na sjezd "tobruckých krys" byli z našich:dr.Sommr, Snídal,Kraus,Hořejší,Zmítko,Hafič a Mládek. Přijal je také čs.voj.attaché gen.Nahálka.--V Pardubicích zemřel krajský předseda SBS Adolf Bureš. --Když v Anglii zemřel ing.Karel Staller,málokdo věděl,že šlo o hrdinu čs.podzemního hnutí za války,který měl krycí jméno Mapský. Pracoval v brněnské zbrojovce. Po únoru 48 musel odejít do exilu.--"NO" přineslo článek o A.Bláhovi,který byl za války členem štábu Obrany národa. Žije v Praze a je mu 89.--Plk.gšt.K.Procházka nás opravil:angl.zpravodajská organizace pod jeho vedením nebyla podřízena gen.Ingrovi,který pracoval pro Američany. Spojení obstarával am.diplomat v Anglii.--Mirek Kafno s přáteli /z Leamington Spa/ se plně postavil za akci "Stromy pro Lidice", kterou začali krajané v Londýně. Poslal nám krásnou fotografii pí starostky Leamington Spa,píM.Begg-ové se starostou Lidic u pamětní desky čs.padlým. Dary lze poslat na:L.Kenton,7 The Tiltwood,London W3 6HG, England. Za 6 liber bude v Lidicích vysázen jeden strom.--"Český dialog"přinesl rozhovor s dosud žijícím čs.zpravodajcem A.Frankem o jeho tajné cestě na Slovensko 10.3.39.--Plk.v.v.Jar.Štěpán /Ottawa/nám poslal pohled z Mariánek.--Čs.Obci legionářské doma došel dopis od bratří z Brazilie;podepsali jej:L.Hafran,Štefan Hudík,Jiří Cetl,H. Šulová a Josef Souček. Vyjadřuje uspokojení,že byla obnovena ČSOL.--Do archívu nám došla "Základní fakta o čs.armádě",které sestavila Správa pro styk s veřejností,fed.ministerstvo obrany. Spisek má 24 stran.--Jar.G.Polach z Oxon Hill,Md. navštívil v Praze dr.Jelínka v Čs.voj.hist.ústavu na Žižkově a dobře si rozuměli. K ústavu se může jet tramvají.--Gen.mjr.in memoriam se stali J.Selner a R.Zdrála.--Victor Glaser z Melbourne se znal s I.Gašem,který byl kpt.u tankistů.--Ve Vyškově bylo rehabilitováno a povýšeno na 300 býv.záp.vojáků.--Gen.H.Píkovi byla na budově Hl.štábu v Dejvicích odhalena pamětní deska.--V Žinkově u Plzně žije gen.mj.Em.Šrámek,82. Do téže hodnosti byl povýšen B.Pelikán,který byl u Dunkirku,po válce přednášel na čs.válečné škole.Po únoru 48 byl 12 let vězněn.Žije v Ostravě.Je mu 84 let.--"Práce"měla článek o gen.Vlasovovi:"Zrádce nebo hrdina?" -- Na hoře Homolka nad Polomkou byla uctěna památka am.vojenské mise,kterou tam během SNP zajali Němci. Členové mise zahynuli v Mauthausenu.--Hrůzy hradčanského "domečku" popsala pí Uhlířová v "Č.dialogu"; byla zaměstnána v Reicinově kanceláři. Prohlásila,že za Reicinovy zločiny byli také zodpovědní pplk.R.Mysík a pplk.Musil. --"Reflex"přinesl seriál "Legie", o legionářích v Rusku za I.války.--Mjr.A.Kittner napsal ve "Slov.Ozvenách",že zachránil po zhroucení SNP na 3.000 slovenských vojáků zajatých Němci od deportace do Mauthausenu,kde je čekala smrt.--"KL"č.12/91:vedle A.Bartoše byl Otisk a pak Ferda Moravec.--Kpt.tankistů Josef Jaro-zvaný KODY,tobrucká "krysa",zemřel v Paříži před několika lety.Kdo o jeho osudech ví víc? --V Liberci vyšel článek "Z druhé fronty",z pera nedávno zemřelého Josefa Švorce. Je to zajímavé čtení.--Z Moldavy se ozval Václav.. --Stan.Kraus nám popsal setkání býv.přísl.Čs. pěšího praporu 11 vých. a 200.lehkého protil. pluku. Řečníci mluvili málo o veliteli jednotky K.Klapálkovi."I na jeho oblíbenou písničku Travička zelená" se zapomnělo",dodal plk.S.Kraus.--Dojemný projev na setkání odbojářů v Brně měla vdova po plk.gšt.Robotkovi,který byl čs.komunisty popraven 12.11.1952. Jako památku má účet za rakev a kremaci.--Historik Jiří Šolc nám vysvětlil,že v čs.armádě za WW2 sloužilo 5 mužů jménem Paleček.Zmíníme se příště.

Zarmoutilo nás,když jsme se dověděli,že v Křižanech zemřel dne 5.prosince záp.voják,por.v.v. Josef Švorc,70. Účastnil se zájezdu do Agde v září 1989 a na fotografii je jakoby obklopen cizineckými legionáři. Kamarádi na něho nezapomenou.

Když koncem října 1991 gen.mj.Ruda Pernický navštívil svého kamaráda, plk.Josefa Svatoně, v Grand Valley,Ont., zasadil tam na památku pěknou švestku. Prý proto,že švestky má moc rád: čerstvé přímo ze stromu, ve švestkových knedlících, naložené i sušené.. Min.týden nás p.plukovník informoval,že se švestka ujala a že už nasazuje na listy.

Historický ústav ČSA - Památník odboje a Československý svaz bojovníků za svobodu vyhlašuje 40. ročník soutěže historických, vzpomínkových a dokumentačních prací pod názvem:

Za pravdivost historie

Do soutěže nebudou přijímány práce románového charakteru, básnická díla a práce, které byly publikovány před vyhlášením soutěže.

Práce zasílejte ve dvou exemplářích na adresu: ÚV ČSBS, Legerova 22, 120 49 Praha 2.

Jejich vyhodnocení bude v květnu 1993. Díla budou v jednom exemplářiuloženy v archívu badatelského a dokumentačního střediska HÚ ČSA.

Autoři vítězných prací získají:
I. cenu v hodnotě 6 000,- Kčs
II. cenu - 4 000,- Kčs
III. cenu - 2 000,- Kčs

Jsou v ní i Češi a Slováci

160. výročí cizinecké legie

Francouzské jednotky se od začátku války proti Iráku významnou měrou podílely na spojenecké vojenské akci za osvobození Kuvajtu. Jedna z jejich nejspolehlivějších úderných sil byli příslušníci legendární „cizinecké legie". O jaký útvar vlastně jde?

(StK) Cizinecká legie oslavila loni na jaře své stošedesáté narozeniny. Francouzský král Ludvík Filip v r. 1831 podepsal zakládající akt speciálního armádního sboru, složeného výlučně z cizinců a určeného k bojovému nasazení mimo kontinentální Francii, tedy k obraně francouzských zájmů v jejich tehdejších koloniích a zámořských územích v Africe, v Asii, v jižní Americe a v Tichomoří. Na 30.000 vojáků a důstojníků Legie položilo život za Francii v krymské válce, v italských taženích, v Mexiku, v Tonkinu, v Sudánu, na Madagaskaru, v Maroku, v Čadu, v Džibuti, v Alžírsku, v Libyi, na bojištích první i druhé světové války, v Indočíně. K nejslavnějším válečným kapitolám Legie patří bitva u Camerone v Mexiku, kde 30. dubna r.1863 dvaašedesát legionářů vzdorovalo jedenáct hodin dvoutisícové přesile Mexičanů. Je známo, že Cizinecká legie byla nasazena ve válce v Perském zálivu, ovšem počet jejích bojovníků nebyl oznámen, to patří k přísně respektovanému vojenskému tajemství.

/Poznámka k výše uvedenému obrázku: v dubnu 1958 našli legionáři v opuštěné alžírské vesnici poraněného mladého mezka a zachránili ho. Tímto obrázkem si Legie získala sympatie milovníků zvířat ,včetně uznání RSPCA /Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals./

Složení Legie je vskutku mnohonárodnostní a původ, náboženství nebo barva pleti nehrají žádnou úlohu. Mezi jejími příslušníky byli a jsou bývalí ruští bělogvardějci, republikáni ze španělské občanské války, Němci, kteří bojovali proti Hitlerovi i vojáci někdejšího wehrmachtu. Jsou mezi nimi Poláci, kterým se v r. 1939 podařilo uprchnout jak před nacisty tak před Stalinem, maďarští exulanti po rozdrcení budapešťského povstání v r. 1956, Vietnamci, Kambodžané, Senegalci, ale také Češi a Slováci. Legionáři jsou z přibližně sedmdesáti zemí, polovina z nich mluví nebo se aspoň dohovoří francouzsky. Legie se rekrutuje výlučně z dobrovolníků.

Přihlásit se může každý zdravý a fyzicky zdatný muž ve věku od 17 do 40 let. Legionáři ve výslužbě mají nárok na vojenský ne právě zanedbatelný důchod. Pobírají ho bez ohledu na prokázané vojenské hrdinství všichni. Jsou z něho vyloučeni pouze dezertéři a ti, kteří nesplnili podmínky, k nimž se při podepsání smlouvy zavázali. Nábor do Legie je neobyčejně přísný. Ostrou prověrkou projdou jen ti nejlepší. Neprojdou mladiství, kteří utekli rodičům z touhy po dobrodružství, váleční zločinci, toxikomani, osoby zatížené trestním rejstříkem. Tedy žádní hrdlořezi, esesáci a vrahové, jak ráda a vytrvale o Legii tvrdila komunistická propaganda.

Každý uchazeč o příslušenství v Legii je po dobu šesti měsíců podroben tvrdým fyzickým zkouškám a psychotechnickým testům a může v této lhůtě předběžně uzavřenou smlouvu vypovědět. Jakmile ji ale s konečnou platností podepíše, je povinen odsloužit si minimálně pět let, z toho nejméně dva roky na zámořských základnách.

Výcvik je velmi tvrdý a většinou se odbývá v tropických nebo subtropických podmínkách, na poušti, ve stepi, v pralese. Disciplína, určená heslem Legie „Čest a věrnost" je krajně náročná. Termíny „únava", „odmluva" a „nesplnění daného rozkazu" jsou prakticky ze slovníku legionářů vyloučeny. Legionáři jsou vybaveni prvotřídní vojenskou výstrojí, technologicky nejmodernějšími zbraněmi, velení se stará o jejich materiální zázemí a o slušný žold. Ale sloužit musí jak se patří. Žádné dovolené s výjimkou dvou dnů: hlavního vánočního svátku a 30. dubna, což je výroční den oné zmíněné bitvy v Mexiku.

Služební postup je umožněn všem bez ohledu na národnostní původ, vrchní velení mají však v rukou Francouzi. Je rovněž zajímavé, že podle francouzského zákona o obraně může vláda v Paříži či prezident nasadit jednotky Legie do bojových operací bez předběžného souhlasu parlamentu.

Cizinecká legie má dnes asi 8,500 mužů a její hlavní štáb je ve francouzském Aubagne poblíž Marseille. Každým rokem se do jejích řad hlásí 6,000 až 7,000 uchazečů, ale rozpočet umožňuje přijmout jenom asi 1,000, maximálně 1,500 kandidátů.

"NP"

O PARAŠUTISTECH

Dr.M.Vostatek nám do archívu poslal opis vzpomínek pardubického lékaře MUDr.Václava Horáčka na heydrichiádu. Spolupracoval s MUDr.Bartoněm a manžely Žváčkovými, kteří byli napojeni na skupinu "SILVER A". Dr.Horáček se narodil 8.8.1901 a zemřel 24.11.1980 v Pardubicích.--Článek M.Moulise v "NO" nadepsaném prostě "29.prosince 1941" vhodně připomněl, že od vysazení Gabčíka, Kubiše a spol. Halifaxem pilotovaným G/C Hockeym uplynulo už 50 let. Obou výše zmíněných se po přistání ujal hajný Alois Smejkal z Nehvizd, sev. od Poděbrad. /Přežil tento hajný válku?/--Novopacký Ymkař dr.M.Plecháč pomáhal parašutistům ze skupiny "ANTIMONY" a J.Žižkovi ze skupiny "BARIUM". Dne 24.3.43 ho Gestapo zatklo, vyslýchalo v Praze a poslalo na popravu do Terezína. Tam mu zachránil život čs.agent A-54 /dr.P.Thümmel/.Dr.Plecháč zemřel v Holešově v r.1990.--V dubnu vyjde v Praze nové, přepracované vydání Jelínkovy knihy "Operace SILVER A", jenom čistá fakta. Zajímavá bude také část pamětí Karla Veselého-Šteinera, vedoucího představitele "Rady tří" a specificky ty partie, které se týkají spolupráce s desanty CALCIUM, WOLFRAM, TUNGSTEN, PLATINUM-PEWTER a BAUXITE.--Připravuje se také nové vydání knihy "CLAY Eva volá Londýn" Melantrichem. Nové vydání bude mít 128 fotografií a předmluvu napsal dr.Zd.Jelínek.--Výstava "Čs.parašutisté a jejich spolupráce s domácím odbojem" ve Vojenském muzeu v Praze na Žižkově se těší velkému zájmu veřejnosti. Sestavil ji dr.Zd.Jelínek k 50.výročí atentátu na Heydricha. Návštěvníci mohou vidět Gabčíkův plášť, svetr Adolfa Opálky, Kubišovu aktovku, druhou bombu, kterou Kubiš na Heydrichovo auto nestačil hodit, autentické památky z krypty. Jsou tam také osobní věci plk. Fr.Moravce a škpt.V.Morávka, uniforma Roberta Matuly ze skupiny "WOLFRAM", originál padáku, na němž byli našich parašutisté vysazováni, falešné občanské průkazy shozených mužů a pod. Výstava zachycuje výcvik našich parašutistů ve Skotsku. Zajímavá je historie a územní rozsah působnosti Rady tří. Prvně jsou vystaveny materiály o vývoji a činnosti skautské odbojové organizace Zpravodajská brigáda, ke které se váže působení Nechanského a Klemeše v Praze./Nechanský a velitel ZB Veleslav Wahl byli komunisty popraveni 16.6.1950./ Výstavu doporučujeme zvláště zájemcům z ciziny. Je otevřena v prac.dny od 8:30 do 5:00. Další informace lze dostat na tel.čísle 27 29 65.--Vzpomínku na sedm statečných, kteří 18.6.42 padli v kostele v Praze v českém a angl.znění nám do archívu poslal v Torontu žijící člen výsadku "PLATINUM-PEWTER", Alois Vyhňák. Srovnává je s legendárními Sparťany před 25ti stoletími.--"Studentské Listy" přinesly zajímavý článek dr. Z.Jelínka "U přátel na Vancouver Island", ve dvou po sobě jdoucích číslech. Materiál získal od Roberta Matuly ze skupiny "WOLFRAM". --Paní učitelka Iva Špinlerová z Dolní Dobrouče informovala své žáky i přátele o odvaze angl.pilota Rona Hockeyho, který na čs. území 29.12.41, po dvou předcházejících nezdařených pokusech jiného pilota, dopravil Gabčíka a Kubiše. Měl velké štěstí, že jeho Halifax nebyl Němci sestřelen. Nelze si ani domyslet, jaké důsledky by mělo jeho zajetí. --Gary Galko nás informoval, že Jura Štokman ze skupiny CLAY zemřel v Monterey, CA. Bydlel v Carmel, CA a vyučoval na DLI /Defence Language Institute/.--Čvančarova kniha má 470 unikátních fotografií..--Para výcvik v Anglii absolvovalo asi 300 mužů; gen.Petrák v Bratislavě má jejich seznam.--Když byl kpt.R.Krzák vysazen za něm.liniemi v Itálii, jeho krycí jméno bylo "Havel".--Také prof.J.Pojar byl povýšen na plk. v.v. Žije ve Vídni. Byl v operaci GUMMIT.

Operace EMBASSY

vysílačka: KAROL
složení: Karol Mladý (velitel a první radiotelegrafista)
Josef Hariň
Ján Grajzel (druhý radiotelegrafista)
úkol: zpravodajský a spojovací; zprostředkovat vyzbrojení domácích organizací, s nimiž měli parašutisté navázat spojení.

prostor působení: severovýchodní Morava (Hranice, Kroměříž, moravskoslovenská hranice); severozápadní Slovensko
předpokládaný DP: Břest u Kroměříže
skutečný DP: Prostějovičky u Prostějova
výsadek proveden: 21. prosince 1944
výsledek: Skupina byla sestavena jednak z bývalých příslušníků slovenské technické brigády v Itálii, kteří zběhli (Hariň, Grajzel), jednak byl jejím velitelem jmenován Karol Mladý, bývalý radiotelegrafista na československé vojenské stanici v Jeruzalémě. EMBASSY startovala v jednom letadle společně s paraskupinou TUNGSTEN. Její původní určení — pracovat na povstaleckém území na Slovensku — muselo být vzhledem k válečným událostem změněno. V praxi měla EMBASSY působit v operačním prostoru paraskupiny CLAY-EVA, aby Bartošově skupině pomohla. Antonín Bartoš také dodal pro EMBASSY hlavní záchytné adresy — učitel Jaromír Pukl v Hranicích na Moravě a učitel František Haša z Prostřední Bečvy. Seskok proběhl bez nehody, po přistání se však sešli jen Mladý s Harínem. Ján Grajzel své kamarády nenašel, vydal se proto do Prostějova, kde se snažil pomocí taxíku dostat se do Olomouce, odkud chtěl pokračovat dál na první záchytnou adresu. Požádal o pomoc jednoho policejního strážmistra z Prostějova, ten však ještě stačil uvědomit své kolegy, taxík s Grajzlem byl v Olomouci zadržen německou policií a předán gestapu. Olomoucké gestapo parašutistu prohledalo, našlo u něho záchytné adresy, předběžně ho vyslechlo a poslalo do Brna. Už 22. prosince 1944 byl zatčen hranický učitel Pukl. Grajzel byl 21. ledna 1945 společně s parašutisty Stanislavem Zuvačem (skupina POTASH) a Karlem Svobodou (skupina WOLFRAM) poslán do koncentračního tábora ve Flossenbürgu, odtud na práci k Řeznu a nakonec do koncentračního tábora Dachau, kde se dočkal osvobození.
Seskok skupiny u Prostějoviček nezůstal utajený, už 22. prosince ráno byl hlášen nález padáků a začalo pronásledování. Oba parašutisté v noci z 22. na 23. prosince se při přecházení trati Přerov—Břeclav u Břestu dostali do přestřelky s vojenskou hlídkou, kdy byl Mladý raněn. S obtížemi pokračovali dále na Hranice, kde Hariň jen stěží ušel zatčení před střeženým domem učitele Pukla. Zklamala i adresa na učitele Františka Hašu; Haša už 20. listopadu padl v přestřelce s německým komandem. Parašutisté se pak rozhodli k přechodu na Slovensko, kde se chtěli přidat k partyzánům. Jejich pobyt na Prostřední Bečvě byl však hlášen, Němci dohonili vyčerpané muže v těsné blízkosti moravsko-slovenských hranic. V přestřelce byl Karol Mladý zastřelen, Josef Hariň postřelen. Podařilo se mu utéci, ale přišel o všechen materiál. S potížemi došel až do javornických lesů, kde byl zcela vysílený a omrzlý nalezen místními vlastenci, kteří mu pomohli. Po vyléčení se snažil spojit s některou partyzánskou jednotkou. Trvalo se mu to podařilo — po přechodném pobytu u jednotky mjr. Kovalova — až u oddílu Rodina (Vlast), kterému velel kpt. RA A. A. Garnickij. Ve funkci náčelníka průzkumu bojoval Josef Hariň v rámci oddílu Rodina až do konce války.

Josef Hariň v r.1991.

Svaz vojáků z povolání ČSA společně s Odborovým svazem občanských pracovníků v ČSA, Svazem vojenské mládeže a Sdružením vojenská obroda se připojuje k iniciativě Federálního ministerstva obrany na vybudování pomníku československým parašutistům padlým za druhé světové války, který bude umístěn na Vítězném náměstí v Praze 6.

Vyzýváme všechny příslušníky Československé armády a občanskou veřejnost, aby přispěli na jeho výstavbu. Naše devizové konto je v Živnostenské bance, Na příkopě 20, 113 00, Praha 1, č. účtu: 3483-20123/8. Tuzemské konto: Česká státní spořitelna, Václavské nám. 20, 110 00, Praha 1, sporožirový účet: 214 347-018.

Bližší informace vám podá Ing. Jan Chrástek, sekretariát SVP, Sokolská 33, Praha 2.

Svědectví nejen ve fotografii

Jiří Šolc
Historický ústav Československé armády
Praha

Historie operace ANTHROPOID má svůj prapůvod ještě před vznikem druhé světové války, kdy vojenské ústředí československého odboje v Londýně vydalo rámcovou směrnici pro vznik sabotážní organizace v okupovaném Československu. Organizace byla nazvána PERUN. Měla v podmínkách ilegality realizovat taktiku neregulérní války proti Německu, jak byla v této době chápána britskými zpravodajskými kruhy IS a MI/R. Jedním z jejích úkolů byla též likvidace jednotlivců i skupin osob z okruhu prominentů německého okupačního režimu, nebo zrádců a kolaborantů vlastního národa. Smyslem akcí byla obrana domácího odboje proti decimování jeho organizací, proti zradě z vlastních řad, proti genocidě českého národa.

Popravdě řečeno tzv. teroristický program nepatřil v historii našeho odboje za války k charakteristickým činům. Patřil více k živelným projevům odporu než k plánovaným a cílevědomým akcím. Útoky podobného druhu ve srovnání s Francií, Polskem, Jugoslávií či Sovětským svazem byly v našich poměrech spíše výjimkou. A přece právě atentát na zastupujícího Říšského protektora v Čechách a na Moravě, generála SS a policie Reinharda Heydricha, zajistil českému odboji čestné místo v historii evropské rezistence.

Operace se do československých moderních dějin zapsala rozporuplnými výsledky. Na jedné straně pozvedla pověst a prestiž československého odboje na celém světě. Vedla k obrovské vlně solidarity s utrpením českého národa, který byl vystaven kruté německé odvetě. Jméno Lidic se stalo symbolem sympatií s malým národem, který touto vojenskou akcí prokázal své odhodlání k boji. To vše převážilo na vahách politických rozhodnutí Spojenců při řešení budoucnosti Československa. Druhou stránkou tohoto úspěchu byly těžké ztráty domácího odboje, z nichž se vzpamatoval až v posledním roce války.

Především z těchto, ale i z jiných důvodů se operace ANTHROPOID stala jedním z nejvýznamnějších činů evropského protifašistického odboje. Z týchž důvodů byla též nejednou s větším či menším úspěchem popsána. Existuje několik desítek bibliografických titulů různé úrovně, zabývajících se jejím průběhem a hodnocením. Dostalo se jí i dramatického filmového zpracování. Byla a je různě vykládána a nechybí ani spekulativní pokusy, spojující ji s nejfantastičtějšími motivy a cíli.

V poměrech poválečného Československa, zejména od roku 1948, patřila operace ANTHROPOID a většina souvislostí s ní spojených k tzv. tabuizovaným problémům našich nejnovějších dějin. Byla zatracována, zkreslována, některá fakta zamlčována, jiná překrucována, další neudržitelně interpretována. V podstatě pouze proto, že byla provedena silami československé zahraniční armády a domácího odboje, působícími v intencích československé vlády v Londýně. V tomto smyslu zůstala československá literatura, ať historická či populární, této události mnoho dlužna, navzdory tomu, že byla častým námětem prací publicistů. Problém nespočíval v počtu prací, ale v jejich neobjektivní a nízké úrovni.

Tuto mezeru, vzniklou snahou z dob vlády komunistické strany o znásilnění národního povědomí, se pokouší překlenout Jaroslav Čvančara publikací AKCE ATENTÁT. Čtenáře jistě upoutá šířkou pohledu na přípravu, provedení a následky operace ANTHROPOID, i volbou formy, pro niž se autor rozhodl. Již řadu let shromažďuje dokumentaci k okolnostem atentátu, mj. svědectví pamětníků, literaturu, fotodokumentaci. Propracoval se svou pílí a hlubokým zájmem o věc samu k pozoruhodné sbírce. Její rozsah i zajímavost mu může závidět nejeden znalec, ale též historické instituce. Patří k autorům, kteří se v posledních letech zasloužili o morální rehabilitaci československých parašutistů ze západní fronty.

V AKCI ATENTÁT předkládá J. Čvančara čtenáři pouze menší část své fotografické sbírky. Volba formy je jeho první zásluhou. Fotografie má své nezastupitelné místo v rekonstrukci historické události tohoto formátu. Přibližuje ji čtenáři ve vizuálním vjemu, který se svým členěním stává dramatickým, téměř filmovým vyprávěním v knize. Dosavadní literatura o atentátu se prací podobného druhu pochlubit nemůže a AKCE ATENTÁT je v tomto smyslu prvotinou. V celé kolekci se v autorově stručném slovním doprovodu může čtenář vrátit do minulosti, aby poznal některé tváře a osobnosti spojené s atentátem, vojáky i civilní občany z domácího odboje. Bez jejich obětavé pomoci by těžko mohl být proveden úkol tak složitý a obtížný.

Jestliže dosavadní literatura faktu nabízela čtenáři cenzurou vypreparovanou a v podstatě ustálenou kolekci věčně se opakujících fotografií, autor i v tomto směru dosavadní nabídku daleko překračuje nejen šířkou svého pohledu. Předkládá čtenáři fotografie, veřejnosti dosud naprosto neznámé.

J. Čvančara pojímá přípravu atentátu a jeho provedení jako součást československého odboje domácího i zahraničního. Přibližuje celkové úsilí boje za obnovu národní a státní svrchovanosti. Snímky z výstavby a výcviku československého vojska, ve Francii a Velké Británii jsou zajímavým, žádoucím a prospěšným svědectvím o době a o těch, kteří zvedli zbraň na obranu své vlasti. AKCE ATENTÁT popularizuje čs. armádu na západní frontě, místy překračuje také rámec problematiky, zdánlivě vymezený titulem.

Publikace AKCE ATENTÁT doplňuje naše dosavadní znalosti o operaci ANTHROPOID způsobem nezvyklým, o to zajímavějším a užitečnějším. Podává svědectví o době, místech i lidech spojených s jednou z nejvýznamnějších událostí československého odboje. Přibližuje tyto nezapomenutelné historické okamžiky a tím je vrací tam, kam vždy patřily, do národního povědomí, aby v něm setrvaly, přeměněny v morální odkaz padlých budoucím generacím, jimž bude dopřáno svobody. Neboť není pochyb, že ve smyslu tohoto cíle byla operace ANTHROPOID provedena.

/Tento článek Jiřího Šolce vyšel jako předmluva knihy "Akce atentát", která má 126 stran zajímavých fotografií. Lze objednat za $8 přes "KL"./

Z ČESKOSLOVENSKA

Popovice u Uh.Hradiště mají starostu,kterého jim závidí celá Morava.Zdeněk Kočíř jde ve stopách býv. starosty Potomáka. Hlava rodiny/jeho paní Milka/byla nedávno v Kanadě. Mají 2 kluky:26 a 18.Pan starosta staví makety letadel a občas i vznášedla,která se od země neodlepí. Přejem mu zdar!

Dušan Odehnal-SAM z Kvasic u Kroměříže se v temných dobách staral neohroženě o skautskou výchovu mladých a zaslouží si zařazení do rubriky "Jeden ze statečných". Foto a článek přineseme příště.--V Poštorné u Břeclavi utýrali Rómové k smrti 80ti-letou ženu,když jim odmítala prozradit heslo své vkladní knížky.--Dr.Krutílek popsal v "N.Valašsku"zkázu Světlany v 50.letech.--Old-skautka Eva Kupcová v Táboře je nenapravitelnou optimistkou,pokud se týče budoucnosti čs.skautingu.--Býv.selka Marie Kurková ze Selmic,slavila nedávno v Kladrubech n/L."85".--Společnost karpatských Rusínů žádá o připojení k ČSFR.--Také v Počátkách vznikl díky manželům Skokanovým junácký oddíl.Začali od nuly.--Primátoři Pardubic a Hradce projevili své názory v anketě "Reflexu";celkem se shodují.--"Právo lidu"se omluvilo P.Hájkovi,šéfredaktorovi"Reflexu" za poškození dobrého jména.--14ti-deník "České Listy",list "pro zvelebení života národního",lze objednat na:Box 853,111 21 Praha 1.--Dvouměsíčník "Listy"má průměrně 128 stran;vydavatelem je Jiří Pelikán a adresa je:Václavské nám.17,112 58 Praha 1,příp.Via del Corso 57,001 86 Roma,Italia.--List "Ty Rudá krávo"lze objednat na:PAI,Box 1030,111 21 Praha 1. Má ostrý,ale zajímavý obsah.--V Lejhancově zlatnickém obchodě v Pardubicích byla vystavena první Zlatá přílba z r.1929. Obchod byl vrácen právoplatnému majiteli.--Jar.Chmelík z Holešova se v dopise Čs.rozhlasu zastal poúnorových exulantů.--Mahlerovu expozici v Hrdličkově muzeu v Humpolci navštívili mj.dr.Frank J.Marlow z Kalifornie,pí Anna Kreiská z Vídně a dr.H.Sekine z Tokya.--Od 21.3.je ve Fulneku otevřena výstava "J.A.Comenius 1592-1992".--Pražský "Český Dialog"měl článek "Také chcete pracovat v zahraničí?"--Předseda Matice slovenskej J.Markuš se vyjádřil,že nevylučuje připojení Slovenska k SNS/býv.SSSR/!--Vl.Ganzwohl nám jménem předsednictva Republikánské Unie sdělil,že by rád oživil Čs.-kan.Společnost.Zajišťuje možnost letního tábora dětí kan.krajanů v Konstantinových Lázních.--Jana Buršíková z Olomouce sní o pobytu v Anglii či v Kanadě;Austrálie, kde žije její strýc Josef,je příliš daleko..--Pokud některý čtenář v ČSFR chce poslat dar na "Kan.Listy", může tak učinit na:Pavel Svoboda,Na vyhlídce 175,252 63 Roztoky u Prahy. Potvrzení příjmu dostane z Kanady.--50.ročník Velké kunratické vyhrál žatecký Tomáš Diviš;v soutěži fotografů vyhrál Pavel Šíma,také ze Žatce.--Nám.primátora Ostravy J.Jelínek nám sdělil,že město má nedostatek bytů a 7.500 žádostí o byt --Svaz přátel USA v Plzni /předseda V.Půta,Pod lesem 20,312 16 Plzeň/ opatří ubytování v soukromí i v hotelu všem,kdo přijedou na oslavy 47.výročí osvobození města Američany. Vyučují také angličtině a mají přednášky.--"Lid.dem."v Brně přinesla zprávu,že G/C Hockey přijede i letos do Brna se svým"kanadským šoférem".Otevřeli tam výstavu o heydriádě.--Sehnalovi v Opavě litují,že tam nebude zatím prodejna fy.Bata.--Informace o místech "nán" v Kanadě podá K.Poršová,Praha.tel.číslo 2327568.

Zemřel A. Vostrejš

V BRNĚ zemřel ve věku nedožitých 87 let dr. ing. Arnošt Vostrejš. Vzdor vyššímu věku pracoval stále ve vedení Sdružení českých a moravských partyzánů a složek domácího odboje jako předseda,v historické skupině Rady tří jako místopředseda. Za německé okupace se zúčastnil odbojového hnutí na Vysočině jako partyzán a byl mnohokrát vyznamenán. Své mládí prožil v Králově Poli, zůstal aktivním sportovcem a byl tajemníkem Svazu národní revoluce pro zemi moravskoslezskou. Po roce 1948 byl nucen opustit svou vlast a pobýval v několika zemích světa, od Rakouska přes Austrálii, Chile až po Spojené státy, kde působil v Radě svobodného Československa. S pádem totalitního režimu žil opět v Brně, kde byl loni po více než 40 letech na Vysokém učení technickém prohlášen doktorem technických věd. Dr. ing. Arnošt Vostrejš patřil k zakládajícím členům Klubu přátel Lužánek, usilujícího o renovaci městského parku.

/Foto zachycuje zesnulého v kruhu nejbližší rodiny v Brně v r.91./

8.12.91 zemřel v Pardubicích populární profesor tamní reálky Josef Kotyk, 87. Narodil se v Přibyslavi u Nové Paky 25.12. 1903.Jeho synové Josef a Jiří v městě vynikli.

23.3.91 se v Pardubicích konal sjezd absolventů Obchodní akademie po 43 letech. Svolali jej:Ruda Preclík a Jiřina Šuhájková. Pátý zleva je dr.Lubor Drahotský z Ottawy.

ANKETA

Český dialog

ANKETA

Proč se vracíte nebo nevracíte do Československa?

■ Ano - vrátil jsem se. Rozhodnutí nebylo snadné. Stál jsem na pozici demokracie celý život - a tvrdě za to zaplatil. Osm let jáchymovského pekla nebyla rozhodně procházka růžovým sadem. Když v roce 1968 svitla naděje na to, aby se národ vymanil ze jha, které je dusilo, nebylo možno stát stranou. A když tvrdý zásah zmařil naděje, byla jediná cesta, jak se vyhnout opakování osudu -odejít do emigrace, a tak jsem v Holandsku požádalo politický azyl.

Stál jsem u kolébky zrodu časopisu OKNO DOKOŘÁN, a později, pod názvem OKNO, převzal na 12 let vedení redakce. Byl jsem ve skupině lidí, která založila "Naardenské hnutí", organizoval jsem vždy 21.8 protestní jízdy Den Haagem, napsal stovky článků do emigrantských i holandských novin a časopisů, vedl šest let vydavatelství českých knih "CCC Books", napsal knihu "Potrestaní" o příbězích lidí, kteří byli se mnou na Jáchymovsku. Načálstvo v Praze to zhodnotilo tak, že mi odebrali čs. státní občanství.

Bylo jasné, že se doma (pan Škutina říká, že člověk má domov tam, kam si pověsil klobouk na věšák, ale v tom s ním nesouhlasím) schyluje ke změnám. Ekonomická, ale i politická situace byly neudržitelné. Očekávaly se změny v tom směru, že bude provedena určitá demokratizace, samozřejmě pod vedením rodné strany a to tak, že do čela nastoupí realisticky uvažující lidé, kteří nahradí dosavadní mistodržící. Ale situace se ukázala pokročilejší nežli se zdálo a Černý Petr ekonomických problémů převzala naprosto jiná garnitura. Ta začala stavět od základů, snaží se odstranit největší balvany z cesty a hojí rány minulosti.

V emigraci si v minulých dvaceti letech, nebo čtyřiceti letech, každý Čech, který neměl obě ruce levé a chtěl pracovat, zařídil svůj život ke své spokojenosti, mnozí již v té době užívali ve zdraví zaslouženou, i když malou, penzi. Ale bylo jasné, že stát potřebuje pomoci. Bylo nutno se rozhodnout. Dívat se jen na to, co je ve vlasti negativní, by byla chyba. Chtěl-li člověk pomoci -a ne se pouze odvolávat na svůj postoj a eventuelně protikomunistickou činnost ve svém životě - bylo nutno se i zapřít, nedívat se na to, že se musí opět znovu začínat, překousnout, že vedoucí pozice ve velmi mnohých případech jsou obsazeny "starými strukturami", prostě, nebylo snadné se rozhodnout.

Ale po rozhovorech se svými holandskými přáteli, kteří mi slíbili pomoc, jsem se rozhodl, že se vrátím, bude-li moje pozice doma taková, aby mohla splnit, co bych rád udělal - pomoci domovu. Kandidoval jsem na místo starosty ve Světlé nad Sázavou, byl zvolen velkou většinou hlasů a od prvého okamžiku jsem šel tvrdě za svým cílem. Holandsko mne opravdu nezklamalo. Navázala se spousta kontaktů mezi obyvateli i institucemi ve Světlé a holandským Haarlemem, mnoho lidí ze Světlé mohlo jet do Haarlemu "na zkušenou", a humanitární pomoc lze za uplynulých 11 měsíců vyjádřit částkou přes 8 milionů korun v nejrůznější formě - od ambulance, hasičských vozů, vozu KUKA a zametacího auta, vybavení pro školy až k finančním hotovostem, např. na znovuzřízení knihovny. Začátkem listopadu se ve Světlé podepisovala "Smlouva o přátelství a pomoci" mezi uvedenými městy. Při té příležitosti jsem byl poctěn holandskou královnou Beatrix a jmenován "rytířem rodu Oranje-Nassau". Nejvyšší vyznamenání, které žijící smrtelník může dosáhnout. V odůvodnění byla váha kladena hlavně na to, že jsem se rozhodl vrátit a že jsem tak učinil proto, abych rodné zemi mohl pomoci.

Tento fakt mne přesvědčil o tom, že mé rozhodnutí se vrátit bylo naprosto správné.

JOSEF J. STANĚK,
Světlá nad Sázavou

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

Dr.F.Uhl ze Švýcar navštívil Vsetín a poskytl interview "N.Valašsku";podtrhl,že národním neštěstím je ubitá národní morálka.--L.Pavlát zajel do Bratislavi a byl překvapen,když tam byla na prodej antisemitská kniha "Kniežatá zloby",která popisuje,jak Židé chtějí ovládnout svět;L.Pavlát pracuje jako tajemník čs.velvyslanectví v Tel-Avivu. Po protestech byla kniha stažena z oběhu.--J.Vrašpír z Lilydale,Vic. napsal,že přestavba sokolského domu v Melbourne pokračuje uspokojivě.--K 400.výročí narození J.A.Komenského byla do Prahy pozvána z Německa pí Ingeborg Jäschková-Komenská.Je jeho přímým potomkem z devátého pokolení.--Ve Vídni zemřel Berthold hrabě Waldstein,67,pán z Wartenbergu. Mše byly za něho slouženy na mnohých místech v ČSFR,i v Římě.--Ženeva má čs.honorární konzulku č.001. Jmenuje se Suzana Maus-Pazeltová.--K 2. výročí navázání dipl.styků mezi ČSFR a Izraelem byl 8.2. za přítomnosti čs.velslance dr.M.Pojara promítnut film "Prodaná nevěsta".Byl to nezapomenutelný večer i pro našeho spolupracovníka R.Wienera.--Dr.K.Radváková /R.Wagner Str.57, 6550 Bad Kreuznach,Německo/ ko-ordinuje akci za vrácení majetku v ČSFR původním majitelům,kteří odešli do zahraničí po únoru 48.--Autor "Polojasna" V.Bartuška navštívil krajany v Sydney.--Světlá nad Sázavou zve všechny rodáky na sjezd ve dnech 19.až 27.září 1992. O další podrobnosti pište na:Městský úřad,k rukám starosty J.Staňka, 582 91 Světlá n.Sázavou, ČSFR-Czechoslovakia.--Daniela Riegrová z Rokycan plánuje pobyt v Anglii či v Kanadě,aby se zdokonalila v angl.jazyku. /Pomáhá ing.Nimberger z Mnichova./--Na dotaz sdělujeme,že český zahraniční časopis "Polygon reportér" vydává 8x za rok L.Friede a adresa je:Postfach 1737, 8048 Zürich,Švýcarsko.--Prof.Tibor Grandtner,skautským jménem Cípa,je rodák ze slov. Zvoleně, odešel z vlasti po srpnu 68 a pracoval neúnavně ve skautském exilovém hnutí, jakož i mezi krajany v Holandsku. Po mnoho let /a dosud!/ redigoval revue "Okno". Je to nezmar a nedávno oslavil své 76.narozeniny.--Při čtení článku "Measure" v posl.čísle "Stud.Listů" si Jenny Bujnová ve Vídni vzpomněla na vzácného dr.Karla Zavadila. Žije stále v Londýně?--Rev.dr.Jan Lang,22 Ladbroke Sq.,London W11 3NA,rozjel v Anglii akci "Stromy pro Lidice". Za 6 liber tam bude vysázen jeden strom. Podporu písemně projevil prezident V.Havel. /Očekává se,že k 50.výročí přijde jak do Lidic,tak do Ležáků./--Český rozhlas v Sydney oslavil 15.výročí založení elegantním plesem. Přišlo na 400 krajanů a australských přátel. S doprovodem zavítal i A.Dubček. Programy na rádiu řídí Vlad.Špaček.--Hledá se ing. Zd.Fabián,který žil v Holandsku a v Německu. Kdo o něm ví?--I.Vysoká hledá svého strýce V.Grünera,který od r.1957 žil ve Francii.--Marcel Roubíček se z Izraele přestěhoval na stálo do Prahy.--List "Dnes" popsal zajímavý život krajana Josefa Fišery ve Francii. Dožil se "80" a pochází z Kluk u Čáslavi.

DOMÁCÍ UZENINY
*
EVROPSKÉ LAHŮDKY

PARKLAND
MEAT PRODUCTS
ILJA
ŠANDA
2216 BLOOR WEST (u Runnymede)
TORONTO, ONT. M6S 1N4 TEL: 766-8338
Máme také houskové knedlíky.

Dr.Jaroslav Strnad z Obstaldenu ve Švýcarsku /na obrázku se svou paní/ ani nečeká,že si na něho "stará vlast" vzpomene nějakým vyznamenáním. Po 18 let redigoval znamenitý list našich krajanů ve Švýcarsku, "Zpravodaj", a považoval to za svou povinnost exulanta. Myslelo mu to a byl to nezmar. Velkou výhodu měl ve své paní,která ho v jeho "zálibě" podporovala.

NAŠI V USA

MUDr.O.Machkovi ze St.Louis,MO se líbil článek jemně kritizující prez.Havla v posledním čísle.--Pozornost vyvolaly dva články npor.v zál.JUDr.Leo Gruny /19 Ellen Dr.,Rockaway,NJ, 07866,USA/ o snížení čs.válečného invalidního důchodu do USA v "Čs.týdeníku".--Také chicagský "Hlas národa" se zabýval životem J.A.Komenského k 400.výročí jeho narození. Podle posledních bádání se narodil v Nivnici,kde jeho otec Mikuláš Zmiga byl mlynářem. --P.Radosta rozmlouval na stránkách pražského "Reflexu" s ředitelem čs.vysílání Hlasu Ameriky,Pavlem Pecháčkem.--Udržalova vnučka Jana Morávková-Kiely usiluje o založení Stolice českých a slovenských studií na Harvard University.--"Čs.týdeník" napsal,že Svobodná Evropě je dnes jediný opravdu nezávislý masový prostředek působící na území ČSFR.--"Český dialog" přinesl Pejskarův článek "Zemřel dr.Ján Papánek".Bylo mu 95 let.--E.Janečková z NY nám zapůjčila 2 fotografie ing.Vlad.Vysočiny. Jeho paní byla Jiřina,roz.Grafová. Měli děti Hanu a Antuše.--V.N.Duben nám poslal článek "Dočká se pplk.Jan Novák,ruský legionář,rehabilitace"? Slavil nedávno v Austrálii své 95.narozeniny a do února 48 velel zemské expozituře SNB v Ostravě.--"Zprávy SVU-Bulletin SVU":dr.A.Eliáš zůstává ved.redaktorem "Zpráv SVU". Časopis se bude tisknout v New Yorku a ne ve Vídni.--Jiří Matys,298 Eckford St.,Brooklyn,NY,11227,je dopisovatelem "Ohnivých Listů";je to orgán hasičů v ČSFR.--Fed.čs.ministr zahraničí J.Dienstbier dostal 23.2. ve Washingtonu dar od am. vlády ve výši 70ti mil.dolarů.--P.Raichl,Box 1095,Hamlet Route,Seaside,Oregon,97138,je dosud "degradovaným vojínem";v dopise red."KL"porovnal věcně zásluhy TGM,dr.Beneše a V.Havla.Drží všechny palce Havlovi.--V "Denver Post"vyšel článek,který připouští,že se ČSFR rozpadne na 2 kusy,což odrazuje možné investory. Nepomáhají ani projevy L.Walesy v záp.zemích,který vybízí investory,aby se zajímali o státy,které se nerozpadnou,např.o Polsko a Maďarsko.----Martin Zapletal s paní Martou /z New Yorku/ navštíví rodnou Nitru a primátora Štefanku. V Praze se sešli s prez.Havlem a prez.Izraele po Verdiho "Requiem" ve Smetanově síni Obecního domu.--V Hartfordu zemřel 21.12.91 Rudolf Krempl,78,rodák z Litovle. Do exilu odešel po únoru 48 a učil mj.na Čs.dálkové škole v Německu a na několika středních školách v USA.--Eva Haňková /Kalamazoo,MI/ měla radost z odznaku města Žďáru,který dostala od plk.J.Svatoně. Děkuje mu touto cestou za odznak a dopis. Její manžel pochází z Mnětic,žil v Nemošicích a vystudoval reálku v Pardubicích.--V Hinsdale,IL.zemřeli:mjr. USAF za 2.války Josef T.Kozák,74 a Fred W.Málek,85.--V am.rodinách v Denveru žijí mladé Slovenky, Eva Godalová a Audrey Luptáková.--Vůdce pražského 7.skautského oddílu,ing.Vlad.Pokorný,je v čilém styku se zakladatelem oddílu,T.Cífkou v Denveru,CO.-- V ČSFR je dnes asi 10.000 mladých Američanů, z toho jedna třetina žije v Praze.Vydávají si dvoje týd. noviny.--Na Floridě zemřel známý americký krajan dr.Josef Čada,99. Narodil se v Chicagu a učil na tamní univerzitě.--Firma DOW podepsala smlouvu s CHZS v Sokolově.--Ván.karty prez. Bushe maloval český umělec Kamil Kubík.--Omažský radní Hlaváček byl překvapen,když mu v hotelu Atrium v Praze účtovali $200 za noc.--Stará sokolovna v Omaze se nebude bourat;nutné úpravy nařízené městskými požárníky přijdou asi na 200.000$.--V USA údajně žijí synové Karla Hašlera, Karel a Gino, od 75ti do 80 ti let,příp.Hašlerovi vnuci či vnučky.Kdo o nich něco ví?Pište na: J.Švec,Budovatelská 1987,397 01 Písek, ČSFR.--Bratislavský KERAMETAL investoval v Pittburku 11 mil.$:zakoupil am.firmu ACMC.

Pozoruhodnou postavou v krajanské obci v Los Angeles,CA. a na tamním "jarmarku" je Láda Novák. Na rodné Pardubice,kde hrál fotbal za team AFK, nezapomněl nikdy. Po únoru 48 se uplatnil v Chicagu a po odchodu do pense se usadil ve slunné Kalifornii,kde hraje hlavně tenis. Jeho paní Věra má pro jeho "koníčky" porozumění.

Nezávazný odhad hodnoty vašeho domu, obchodu, živnosti nebo jiné nemovitosti provede diskrétně a zcela zdarma
George (Jiří) Daneš
Family Trust
Corporation Realtor
Tel.439-1660 /anglicky/
266-1659 /česky/

REFLEX
Nejčtenější 60-ti stránkový týdeník, který nepoučuje, nýbrž informuje.
$34.80 (pers. /bus. cheque or M/O) Vám zaplatí předplatné dvanácti REFLEXŮ (air mail from Prague & tax incl.) & časopis Křížovky zdarma.
ČSFReflex
1652 Mountbatten Pl.
Victoria, B.C., Canada V8S 5J9